

Több hazai bútor

Az idei zavartalan bútor-ellátás érdekében a nagykereskedelem lekötötte a hazai ipar kapacitását. A kiskereskedelemnek ezenkívül lehetősége van arra, hogy mintegy 27 szövetkezetből kisebb szériákban közvetlenül is rendeljen bútort. Az import megállapításánál figyelembe vették, hogy a külföldi bútorok ára viszonylag nagyobb mértékben nőtt: a tavalyi 16,2 százalékkal szemben az idén a bútorok 14 százaléka jön importból. A bútorforgalom idei 8 százalékos növekedésével számol a kereskedelem, amely mintegy 60 féle újdonságot ad piacra. Az új cikkek között van egyebek között a gyermekszoba- és diákszoba-berendezés, a házgyári lakásokhoz való baberendezések, négyfajta, eddig exportra gyártott konyhabútor, az emeletes gyermekágy és az Othello műbörgarnitúra. Várhatóan választékban sem lesz hiány, hiszen 27 féle belföldi és ugyanannyi külföldi lakószobában, 17 féle konyhabútor, 8 fajta könyvszekrény és állvány kerül forgalomba.

Négymilliónál több vendég

Legtöbben Csehszlovákiából érkeztek

A Központi Statisztikai Hivatal összegezte a múlt évi idegenforgalom adatait. Eszerint, míg 1966-ban 3 millió 258 566 külföldi lépte át hazánk határát, addig 1967-ben 4 335 958. Közülük a múlt évben magyarországi úticéllal 2 419 924 vendég érkezett. (1966-ban 1 603 522.) A többi turista átutazóként töltött egy vagy több napot az ország különböző részein.

A legtöbb — 1 609 564-en — Csehszlovákiából jöttek, a jugoszláv vendégek száma 1966-ban 259 138 volt, 1967-ben 1 134 837. Szép számmal üdvözölhettünk turistákat a többi baráti országból is, így Bulgáriából 212 791, Lengyelországból 330 089, a Német Demokratikus Köztársaságból 222 997, Romániából 176 507, a Szovjetunióból 145 295 turista járt hazánkban, illetve utazott át. A nyugati országokból többek között 143 557 osztrák, 147 824 nyugatnémet, 50 618 amerikai (köztük az USA-ból 35 ezer 61) vendég ismerkedett a magyar fővárossal, illetve a magyar tájakkal. Ázsiából 12 882, Afrikából 2829, Ausztráliából és Óceániából 3678 személy járt hazánkban.

A legtöbb — körülbelül 1—1 millióan — júliusban és augusztusban léptek át a határt. A külföldiek 50—55 százaléka gépkocsin, 3,5—4 százaléka repülőgépen, a többi pedig vonaton érkezett. (MTI)

A termelőszövetkezet közgyűlése

Tegnap, szerdán Kiskundorozsmán a József Attila Termelőszövetkezet évről évről közgyűlést rendezett. A 407 szövetkezeti tagból megjelent — kb. 20 kivétellel — valamennyi. Erre az adott okot, hogy ebben az évben a rendszeres fejlődésnek egy olyan magaslatára értek el, amely azt eredményezte, hogy egy-egy tsz-tag évi jövedelme meghaladta a közből a 17 ezer forintot. Ebből mindjárt kiderül az is, hogy igen jó, egészséges hangulatú közgyűlés zajlott le Kiskundorozsmán. Ebben nagy szerepet játszott az évi eredmény, hiszen mindenki, ahogyan csak tehetett, dolgozott a szövetkezetben. Érdekes, hogy búzából például katasztrális holdanként 420 kilogramm, árpából pedig 480 kilogramm múlták felül a megyei átlagot.

A tartalék

Ezek azok a külsőségek, amelyeket elmondhatunk egy-egy közgyűlés után. Hevesebb azonban itt néhány olyan elemi kérdést emlegetni, amely szinte minden termelőszövetkezetben napirendre kerül a következő hetekben és hónapokban. Az egyik a tartalékképzés. Nagy figyelmet fordított a közgyűlés arra, hogy évről évre növeljék szisztematikusan a gazdaság tartalékait. S olyan példákat hoztak fel, hogy régen az egyéni termelő is mindig biztosított a maga részére megfelelő tartalékokat arra az esetre, ha egy rossz gazdasági év elrontaná a termelési és jövedelmi elkép-

zeléseket. Egy szövetkezet nem is létezhet másképpen, csak ha megfelelő tartalékokkal rendelkezik arra az esetre, ha elemi kár, vagy egyéb csapás éri a termést. A megyei tanács elnökhelyettese szűkebb társaságban ott szóvá tette, hogy van olyan szövetkezet is Csongrád megyében, ahol a tartalékalap eléri a húszmillió forintot, s ez hárommillióval több, mint a tagság évi jövedelme. Egy ilyen helyen keletkező elemi kár nem lehet olyan nagy, hogy az zavart okozna a tagság keretében, jövedelmi viszonyaiban. Ezért érthető, hogy itt is a tartalékképzés vált egyik legjelentősebb vitatémává.

Önállóság

Erdekesen nyilvánult meg ezen a közgyűlésen az az új helyzet, amelyet 1968 hozott: a szövetkezetek önálló gazdálkodása. Megszűnt a felsőbb szervek gyámködsége. Jól érzékelték ezt a negyyszáz ember, hogy nekik kell dönteniük a legfontosabb kérdésekről; a vetésszerkezet alakulásáról, a vetésterületek kijelöléséről, a mezőgazdasági termelés és az üzemi segéd- és mellékágak fejlesztéséről, megfelelő alapszabály, ügyrend és munkarend kidolgozásáról és elfogadásáról stb.

A szövetkezetek vezetésének elvi kérdései is szóba kerültek. Igen, jól érzékelték, hogy a következő években megmarad a szövetkezetek irányítási elvének alapjául az önigazgatás, de sokkal nagyobb mértékben kell fejleszteni és érvényesíteni az egyszemélyi felelősséget is. Ez esetben nemcsak az elnök egyszemélyi felelősségéről van szó, hanem a mezőgazdaszról, a főmérnökről, a brigádvezetőről stb. Minden egyes vezető szemé-

lyileg felelős a reá bizott munkaterületek minden irányú gondjairól és tennivalóiról, felelős az önigazgatás különböző szerveinek; igazgatóságnak, ellenőrző bizottságnak, közgyűlésnek stb.

A pártoló tagság

Ott Dorozsmán rendkívül nagy szerepet játszik a pártoló tagság ügyének rendezése is. Hiszen itt 600-nál több pártoló tag van. A helyes elrendezés nem is lehet elvárni 2—3 hét alatt. Olyan különbözőek a pártoló tagsággal járó és megoldást kívánó problémák, hogy szinte a 600 ember mind-mind egyedi esettől lép elő. Okosan tették a szövetkezet vezetői, hogy 1968-ra érvényben hagyták mindazokat a juttatásokat s lehetőségeket, amelyeket eddig a pártoló tagsággal

együtt járó állapot a pártoló tag részére biztosított. Majd egyenként, egyenként vizsgálják meg, hogyan lehet a pártoló tagság dolgát elrendezni. Belép-e a szövetkezetbe a pártoló tag, képes-e arra, hogy ott munkát végezzen és a termelői szövetkezet közgyűlése fel is veszi, remélhetőleg stb. Vagy pedig nem alkalmas a szövetkezeti tagságra és jogviszonya, földtulajdon viszonya megszűnik a pártoló tagsággal együtt. Nagyra becsülendő az a körültekintés, amely most jellemzi ott a helyzetet, korábbi merev intézkedési elképzelésekkel szemben, amikor azt gondolták, hogy két-három hét alatt lebonyolítják a törvény betű szerinti értelmében a pártoló tagsággal összefüggő rendezetlenségeket. Alapelveik, hogy nem csinálnak feleslegesen olyan társadalmi, politikai feszültségeket, amelyeket nyugodt, higgadt, humánusabb időre szóló munkával elkerülhetnek. Igazuk van.

Utánpótlás

Jellegzetes kérdés a szövetkezeti tagok utánpótlása is. Ezen a közgyűlésen megszavazták három kilépőnek a kilépési lehetőségét és 22 belépőnek a felvételét. A sajátos egyébként ebben az, hogy elkezdtek keresgálni a felvettek között a munkára, termelésre alkalmasságot is. Nevezetesen a szövetkezet tagjainak zöme idős, az utánpótlást elsősorban fiatalokból kell biztosítani és az új tagfelvételénél ez egy lényegi szemponttá lépett elő. Felvenni minél több fiatal, munkaképes embert, aki átveszi a szövetkezet munkáját, tevékenységének azt a részét, amelyet idős tagok nyugdíjba, rokkantságba kerülésükkel otthagynak. Az igazgatóságnak ez az előrelátó tevékenysége rendkívül fontos és követendő valamennyi szövetkezetünkben.

Mindaddig nem mondtunk semmi különösöt erről a közgyűlésről. Nem is volt ez szándékunkban. Mindössze képet festettünk arról, hogy hogyan zajlott le egy ilyen nagy, jól jövedelmező szövetkezet közgyűlése és ott milyen kérdések, gondolatok kerültek napirendre a vitába, egyszerű parasztemberek körében. Hiszen ezek a gondolatok már az új helyzet jegyében formálódtak és formálódnak, azok részéről, akiknek vállán nyugszik az egész magyar mezőgazdaság; a tsz-parasztok gondolatairól, véleményéről szólunk, amelyre nagyon is oda kell figyelni a következő esztendőknben. Sokkal jobban, mint az elmúlt években.

T. F.

Kettőt fizet hármát kap

A belkereskedelmi miniszter most megjelent rendelete szerint valamennyi belkereskedelmi vállalatnál úgynevezett árkockázati alapot kell létesíteni, ami összefügg a vállalatok nagyobb önállóságával. Ebből az alapról lehet fedezni az árkülönbözeteket az engedményes kiárusítások, vásárok idején, vagy abban az esetben, ha valamely rögzített áru cikket leértékelnek. E tartalékból megajándékozhatják a vásárlókat, például valamelyik cikkből a vevő kettőt fizet és hármát kap, vagy a forgalom fellendítése érdekében inghez esetleg ingyen nyakkendőt adnak. Az alapot felhasználhatják az áruk tisztítására, festésére, átalakítására, javítására, vasalására, vagyis olyan célokra, ami kelendőbbé teszi az árut.

Árleszállítással járó kiárusítások azelőtt is voltak. Ezeket azonban évekig központilag rendelték el és központilag finanszírozták. Az elmúlt két évben már történtek változások, kötetlen volt például a kiárusítás időpontja, az árcsökkentéshez szükséges összegnek azonban csak a felével rendelkeztek a vállalatok, a másik felét a Pénzügyminisztériumtól kellett kérniük. Mostantól kizárólag a vállalatok döntenek a vevőknek nyújtandó kedvezményekről, teljes egészében maguk gondoskodnak a szükséges anyagi fedezetről is. A fedezet, vagyis az árkockázati alap természetesen nem korlátlan, de 70 millió forinttal nagyobb, mint tavaly. A kis- és nagykereskedelemben összesen eléri az 590 millió forintot.

Ha esetleg egy év eleji engedményes kiárusítás miatt valamelyik vállalat kockázati alapja év közben kimerül, ilyen célra rövid lejáratú bankkölcsönt vehet igénybe. (MTI)

Új közlekedés-politikai elvek

Szerdán a Magyar Autóklubban találkozott a megyei tanácsok végrehajtó bizottságainak elnökhelyetteseivel és a megyei szállítási bizottságok elnökeivel dr. Csánády György közlekedés- és postaügyi miniszter. A találkozón részt vett dr. Dallos Ferenc, a Minisztertanács tanácsszervek osztályának vezetője és Rödönyi Károly közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója. A miniszter méltatta a megyei szállítási tanácsok múlt évi munkáját, majd bejelentette, hogy 1968-ban sor kerül az új magyar közlekedéspolitikai elvek megvitatására.

Szeged faluja

Egyedül ez, ami városi. A modern művelődési ház. Mutató, tiszta, öröm benne dolgozni, szórakozni. Rossz nyelvek mondják: véletlenül került Mihálytelekre. Nem ide szánták. Jobb helyre nem építhették volna. Két éve működik. Eredményesen.

Különböző szakkörök; nővénytársaság, műszaki és gépcsoport, foto-, bélyeggyűjtő szakkör talált itt otthonra. Emellett színjátszó csoport, táncos csoport, asszonyok klubja, ifjúsági klub. A művelődési ház anyagiilag csak kismértékben járul hozzá a szakkörök fenntartásához. A termelőszövetkezet, a földművelőszövetkezet jelentős áldozatokat vállal.

A termelés és a művelődés összhangja jó. Más szóval, amint egy a művelődési határozza meg mind a nagyzságot, mind a háztáji termelést, ugyanúgy a művelődést is. Mert a fiataloknál kívül az idősebb korosztályt csak a munkához való kérdésekkel, problémákkal, témakörökkel nyerték meg a művelődésnek.

Hagyományok és olvasó-mozgalm

Filmet készítenek a papírfeldolgozásról. Önmagukról. Tavaly tavasszal kezdték a „forgatást” a fotoszakkör tagjai. A vetéstől a betakarításig minden munkamozzanatot megörökítettek. Megörzik a hagyományokat. Dokumentum. Hiszen a termelési eljárások változnak, így például a kézi ültetés is kihalóban. Tért hódít az öntözés, a fejlettebb termelési technika. Nem múlhat el nyomtalanul a régebbi idő, a természetben is nehezebb idő, most megörökítődik.

A traktorosok is beszoktak. Kaczor Balázs főagronómus és Prágai Béla gépcsoportvezető irányításával rendszeresen olvasgatnak. Járnak a foglalkozásokra és a könyvtárba. A brigád 46 tagú. Kolonics Szilveszter, Szekeres Lajos, Hajdú János és Kósó Vince igenis szorgalmasok. Összeírják, milyen könyvek kellenek, s a brigád egyik tagja elmegegytük. Az olvasás kötelező. Nemcsak szakmai ismeretekre terjed ki az érdeklődés. A brigád megvitatja, ki mit olvasott, s mit értett meg belőle.

A művelődési házban rendezik meg évenként a mezőgazdasági könyvhónapot és könyvkiállítás. Brigádoszelejtelekre, igazgatósági ülésekre, küldöttgyűlésekre kerül sor. És természetesen KISZ-előadásokra is. Naponként 25—35 ember fordul meg a kultúra hajlékában, nagyobb rendezvényeknél 160—180 érdeklődő is összejön.

Mindenesetre kialakult már a törvény, ha az igényeket helyesen mérik fel, az érdeklődés nem marad el. Tapasztalat. Baromfitermesztési előadást rendeztek. Többen hangoztatták. Érdeklőket. Mégis mindössze hatan-heten jelentek meg. Ha azonban komoly közgazdasági ismeretekről, a táj jellegét érintő témáról esik szó sok, igen-igen sok a hallgató.

Falusi mozi és könyvtár

Modern a művelődési ház, jóformán használhatatlan a mozi. Pedig ott kapott helyet. Keskenyfilmes. Hetenként négy előadást tartanak. Rossz a kép és a hang. Nem versenyezhet a televízióval, a szegedi mozikkal. Tart a vita, ki ruházson be a vetítőgépre. A MOKÉP vagy a tanács? Igéretet kaptak, de

3. Véletlen művelődési ház

pénzt még nem. A helyzet komikus. Városi, sőt kiemelt művelődési házban keskenyfilmesek az előadások. S mi csoda gyenge előadások. Megnyugtató a könyvtár helyzete. Négy év alatt megnőtt a könyvvállomány 5100 könyv közül válogathatnak az olvasók. Akkoriban 92-en érdeklődtek, ma a lakosság 17 százaléka beiratkozott. Csinos olvasószoba, a folyóson könyvkiállítás. Huszonhárom lap jár ide. Hasznossá lett a Szegedi Somogyi Könyvtár mihálytelki fiókkönyvtára.

Kuriózumok

Szeged hét kilométer. Még is elérhetetlen villanyűtőkben. Deután nincs áram. Nincs televízió-adás sem. Bosszankodnak az emberek. Nemzetközi futballmérkőzést nézhetek volna. Szaladnak a postára telefonálni. A posta már bezárt. Reggel interurbán felhívják Mórhalmoz, ugyanis a körzeti szerelőknak onnan jönnek hibát javítani. Két napra rá már szólhat is a televízió, éghet a villany.

A faluban nincsenek már kemencék. Sok a televízió az autózás most jön majd. Nvárón 10—12 személyautó is áll a nagyzságot táblákon. Legalább 40—50 ember vez az idén, s jövőre benzincocót.

Naponta több száz ember utazgat Szegedre s vissza. De a városból is járnak ki. Pedagógusok, alkalmazottak termelőszövetkezeti tagok. A közlekedéssel bajok vannak. A korábbi években jobban alkalmazkodott a falu viszonyaihoz. A hainali járatra s a legutolsó éjszakai járatra sok a panasza. Vasárnap délután, s piacos napokon is kellene süríteni a járatokat. Gazdaságosságra hivatkozik az autóközlekedési vállalat. A mihálytelkiek pedig panaszkodnak. S jogosan. Segíteni lehetne a bajukon.

Sz. Lukács Imre

Népbetegségből ritka betegség

A Magyar Vöröskereszt Szeged városi szervezetében a tbc ellen küzdő bizottság tegnapi értekezletén az elmúlt év munkáját értékelték, és 1968 feladatait tárgyalták meg a résztvevő bizottsági tagok. Dr. Imre Minálnak, a bizottság elnökének bevezetője után dr. Czinky Gabriella, a tüdőszűrő állomás vezetője, a bizottság titkára számolt be 1967-ben végzett munkájukról.

Egyik fő feladatukat a bizottság felvilágosító tevékenységét, melyet a betegség megelőzése érdekében

folytatnak, eredményesen végeztek. A kötelező szűrővizsgálatok segítettek a felfedezések felderítésében, ami munkájuknak fontos részét képezi. Beszámolójában megemlítette a tanácsok, a különböző társadalmi szervek és a KÖJAL segítségét, mely hozzájárult munkájuk sikeréhez. Végezetül a tbc-fertőzés nyilvántartottak szociális támogatásáról beszélt.

Ezt követően dr. Nagy László, a tüdőgondozó intézet igazgató-főorvosa, dr. Czinky Gabriella beszámolójához kapcsolódva számadatokkal érzékeltette

a szűrővizsgálatokon megjelentek és a gondozottak arányának alakulását. Szólt a BCG-védőoltások és újravakozások fontosságáról, mint a megelőzés leghatékonyabb módszeréről és az egyéb mellékhatások megelőzésének feladatának szükségességét, mint a bizottság különlegesen lényeges feladatát emelte ki. A bizottság az évi munkájának, a kitűzött feladatokat elvégzésének hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a tbc néhány évtized múlva csupán ritkán előforduló betegség legyen — fejezte be dr. Nagy László.